

Alueellinen hyte- ja osallisuusfoorumi

17.11.2020

Anu Salonen
sosiaalityön palvelujohtaja
Kymsote

Kymenlaakson keskeiset palveluhaasteet

- Kymenlaakson alueella on tunnistettu **kaksi** keskeistä haastetta:
 - Ikääntyneiden palvelujen saatavuus ja kustannukset: toimenpiteet ikääntyneiden palvelurakenteen keventämiseksi ja kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseksi
 - Toimenpiteet erityisesti lasten ja nuorten varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi ja palvelurakenteen keventämiseksi
- **Kansallisesti** tunnistetut haasteet ovat:
 - Perustason mielenterveyspalvelujen saatavuus ja laatu
 - läkkäiden henkilöiden palvelujen ja terveyspalvelujen integraatio.

Ikääntyneiden palvelujen saatavuus ja kustannukset: toimenpiteet ikääntyneiden palvelurakenteen keventämiseksi ja kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseksi

- **Kymsoten strategisten tavoitteiden mukaisesti ikääntyneiden palvelurakenteen keventäminen on aloitettu monin eri toimin**
 - Ikääntyneiden palveluverkkosuunnitelma on laadittu, ja palvelujen kehittämisen painopisteet on määritelty. Painetta kohdistuu erityisesti kotona asumista tukevien palvelujen ja prosessien kehittämiseen.
 - Kotihoidon henkilöstön vaikea saatavuus voi kuitenkin hidastaa ikääntyneiden palvelujen kehittämistä.
 - Kymsoten organisaatiota on uudistettu vuoden 2020 alussa tukemaan rakenteillaan ikääntyneiden palvelujen ja terveystalouden yhteensovittamista.
 - Ikäihmisten palveluja ja toimintamalleja on kehitetty tavoitteellisesti ja jalkautettu koko alueelle. Asiakas- ja palveluohjausta on kehitetty I&O-kärkihankkeen suunnitelmien mukaisesti.
 - Asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnissa ja tiedolla johtamisessa hyödynnetään RAI-järjestelmää.
 - Sairaalasta kotiutumista on kehitetty Suoraan sairaalasta kotiin -toimintamallin käyttöönotolla – mallilla on onnistuttu jo vähentämään lyhytaikaispaikkojen käyttöä.
 - Syyskuussa 2020 käynnistyneen ArVi-toiminnan tavoitteena on tukea asumisyksiköiden ja kotihoidon toimintaa sekä vähentää asiakkaiden tarpeetonta päivystyksen käyttöä ja kuormittamista.

Toimenpiteet erityisesti lasten ja nuorten varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi ja palvelurakenteen keventämiseksi

- Alueelle tyypillisiin lapsiperheiden moninaisiin ongelmiin on vastattu parantamalla ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen saatavuutta ja keventämällä palvelurakennetta.
- Lapsiperheiden palveluja on kehitetty palveluvalikkoa lisäämällä, prosesseja virtaviivaistamalla ja toimintamalleja yhtenäistämällä.
- Kunta- ja järjestöyhteistyötä on tiivistetty, samoin asiakasyhteistyötä. Alueellinen perhekeskusverkosto on käynnistynyt, ja sähköinen perhekeskusmalli on valmistelussa.
- Kymsoten lasten ja nuorten palvelurakenteen kevenemisestä on nähtävissä merkkejä myös kustannusrakenteessa.
- Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon kustannukset ovat laskeneet alle maan keskiarvon ja vastaavat avohuoltopalvelujen kustannukset ovat nousseet muuta maata enemmän.

Perustason mielenterveyspalvelut

- Perustason mielenterveyspalveluissa Kymsoten hallinnollinen organisaatorakenne tukee palvelujen toiminnallista yhteensovittamista.
- Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja on vahvistettu kuvaamalla hoitopolkuja, jalkauttamalla hyviä käytäntöjä koko alueelle, lisäämällä koulutusta ja tarjoamalla matalan kynnyksen palveluja.
- Perus- ja erityistason välisestä työnjaosta on sovittu, mutta toteuttamista on haitannut lääkäreiden puute ja vaihtuvuus sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa.
- Alueella toteutetut mielenterveys- ja päihdehoidon avopalvelujen siirrot ostopalveluista osaksi Kymsoten omaa toimintaa voivat osaltaan parantaa mahdollisuutta kohdentaa niukkoja resursseja tarkoituksenmukaisesti.

Rakennemuutoksen valmistelua tukeva hanke

- Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymälle on myönnetty 4 417 500 euroa rakennemuutoksen valmistelua tukevaan hankkeeseen.

Tavoitteet

- **Vapaaehtoisen alueellisen valmistelun ja hankekoordinaation (osa-alue 1)** tavoitteena on strategian toteutumisen seuranta tukevan hankesalkun rakentaminen, Erva-alueiden välisen yhteistyön kehittäminen, hallituksen esityksen jälkeen analyysi järjestämisedellytysten täyttymisestä ja hankehallinnointi- ja koordinaatio.
- **Johtamisen ja ohjauksen kehittämisen (osa-alue 2)** tavoitteena on toimeenpanokyvyn parantaminen ja työskentelytapojen modernisointi, seuranta ja ennakoitavuuden luominen uusien tietojohtamisen työkalujen myötä, kuntayhtymän strategisen suunnittelun ja sen toteutumisen seurannan parantaminen, alueellisen yhteistyön syventäminen parhaan mahdollisen terveyshyödyn saavuttamiseksi sekä asiakaskokemuksen parantaminen ja asiakkaan tuominen kehittämistyön keskiöön.
- **Toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (osa-alue 3)** kehitettävät toimenpiteet kohdentuvat sote-keskus hankkeen työpaketin 6 Digipalvelujen käyttöönoton tuki kolmelle osa-alueelle, joita ovat asiakasohjauksen ja palvelukonseptoinnin tuki, uusien palvelumuotojen tuki ja peruspalvelujen johtamisen tuki. Kehittämishankkeilla yhtenäistetään Kymenlaakson toimintaprosesseja ja toimintamalleja, sekä tuetaan ja mahdollistetaan toiminnan muutosta.

Osallistuminen muiden alueiden hankkeisiin

- Kymenlaakson alue on osallistujana kahdessa yhteistyötasoisessa tai muussa yhteisessä kehittämishankkeessa (osa-alue 4): Vaasan sairaanhoitopiirin hallinnoimassa **1) PATA - Asiakaspalvelukeskus hankkeessa ja 2) Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin hallinnoimassa matalan kynnyksen vaikuttavien psykososiaalisten hoitojen laaja tarjonta perustasolta, ”Terapiat perustasolle” –hankkeessa.**

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskus

- Kymenlaakson sosiaali- ja terveystyökeskusten kuntayhtymälle on myönnetty 2 566 154 euroa tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskuksen valmistelua tukevaan hankkeeseen

- Hankkeen tavoitteena on asiakkaita palveleva, tehokas, monialaisuutta tukeva, yhteensovitettu ja tavoitteellisesti toimiva palvelurakenne.
- Tavoitteena on, että asiakas pääsee tarvitsemiensa palveluiden piiriin yhdellä kontaktilla.
- Palvelujärjestelmässä on kykyä tunnistaa henkilöitä, joiden palvelujen tarve voi kasvaa/on kasvanut ja työntekijöillä on välineet, joilla näitä henkilöitä pystytään auttamaan.
- Perhekeskukset toimivat tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskuksen sateenvarjon alla.

Kehittämistyön kokonaisuudet ovat:

- 1. Palvelukonseptien kehitys ja asiakasohjauksen malli
- 2. Johtaminen
- 3. Mielenterveysstrategia ja ennakoiva työ
- 4. Vastaanottotoiminnan virtausmalli ja konsultaatiomallit
- 5. Perhekeskus
- 6. Digipalvelujen käyttöönoton tuki

Kymenlaakson hyvinvoinnin strategiset painopisteet ja tavoitteet

- **Kymenlaakson hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen** strategiset painopisteet ja linjaukset on laadittu yhteistyön tuloksena monialaisessa työryhmätyöskentelyssä.
- Alueelliset tavoitteet ovat muodostuneet tutkitusta tiedosta ja osallistavasta prosessista saatujen aineistojen yhdistämisen myötä. Hyvinvointikertomustyöskentelyssä syntyneet hyten painopisteet ja tavoitteet ovat:
 - **Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus:**
 - **1)** elää päihteetöntä elämää ja saada tukea siihen
 - **2)** terveellisiin elintapoihin ja hyvään mielenterveyteen
 - **3)** elää turvallista arkea terveellisessä ympäristössä
 - **4)** merkitykselliseen elämään

Kysymys meille kaikille:

- Miten saatamme yhteen ja varmistamme toiminnassamme yhteisen tavoitteellisen suunnan palveluhaasteiden, kärkihankkeiden toimenpiteiden sekä hyten painopisteiden ja tavoitteiden osalta?
- Kymenlaakso tarvitsee meitä kaikkia näiden yhteensovittamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi!